

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előzetési ár
egy negyedévre 1 ft 25 kr., félévre 2 ft 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized 265. szám, órv. Fried Józsefné urnó
házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket
és nyittéri közleményeket a kiadóhivatal mérskelt
árjegyzék szerint számít.

A rendőrség és a járlatok.

Lapunk legutóbbi számában hirt adtunk egy furfangos lókötő esetéről, aki Kun-Szent-Mártouban két lovat lopván, eredeti módon szerzett hozzájuk oly járlatokat, amelyeknek hamisítatlan voltához alig férhetett ketyé.

Nos, a furfangos lótolvaj mégis rajta vesztett és elfogatásáról rendőrségünk olyan értesítést adott a lapok tudósítóinak, mintha a jó madár hurokra kerülése az ő érdeme volna; laptársunk legalább a f. hó 5-én megjelent számának udjontsági rovatában így adja elő a dolgot.

Az eset azonban nem így történt. Hogy a lótolvaj hurokra került és raffinériája, mellyel magának a lopott jószághoz járlatokat is szerzett — ebben legkisebb érdeme van rendőrségünknek, hanem ha az, hogy slendriánságával akaratlan büntársává szegődött a furfangos csalónak.

A jó madár elfogásának érdeme egyenesen derék csendőrségünké s ha a rendőrség ennek dacára nem állja idegen tollakkal dicsekedve, olybá tüntetni fel a dolgot, mintha az elfogatás az ő éberségének volna köszönhető — hát ez szeliden szólva — nem illik ugyan, de végre is ez a rendőrség dolga s legfőbb még talán a csendőrségé, ha ugyan

ez utóbbit az a hiúság csiklandozná, hogy a tolvaj elfogásának érdemét magának reklamálja.

Más dolog azonban, hogy a rendőrség, mint már fent említettük, slendriánságával előmozdítja az ilyen furfangos tolvajlást; más dolog: miként szerzte meg magának ez az agyafurt lókötő egyenesen a mi rendőrségünkől a lopott jószághoz az eredeti járlatokat.

Ehez már köze van a nagy közönségnek is s e szerint olyan közügy, a melyhez hozzászólani, illetőleg az ily slendriánság ellen tiltó szavunkat felemelni nekünk is kötelességünk.

S itt, amidőn azt tesszük, be kell ismernünk, hogy nem csupán a mi rendőrségünk a hibás, hanem hogy hasonló esetek máshol is fordulnak elő, ami ha nem menti is a mi rendőrségünket; mindenesetre enyhítő körülményül szolgálhat.

A járlatok kiadása mindenütt a rendőrség hatáskörébe esik.

Tudjuk, elismerjük az eljárást, amely szerint az esetben, ha valaki saját nevelésű jószágra kíván járlatot kivenni, a rendőrségnek kötelessége: alaposan meggyőződni a felől, vajjon csakugyan saját nevelésű jószága-e az illetőnek az a jószág; ami akként történik, hogy ez illető a maga igazát 2 tanúval tartozik igazolni.

Megengedjük, hogy család még így is fordulhat elő és a rendőrség e rendszer mellett is félrevezethető, ha mindjárt szigorúan betartaná is ezt a szokást.

Azonban, hogy lehetővé tétessék, legalább három egyén bűnös összejárta szükséges: egy, aki a járlatot kéri, kettő, aki tanúsítja, hogy az a jószág, amelyre a harmadik járlatot kért, annak valóban maganevelése s valljuk meg őszintén, hogy ez mégis ritkábban fordulhat elő és így a lótolvajok mesterisége, a rend szigorú betartása mellett, nagyon megnehezítettnek.

Igen, ha!

Ha tudniillik a járlatok kiadásánál maga a hivatalos közeg mindenkor azzal a szigorú lelkiismeretességgel járna el, ahogy eljárnia hivatalos kötelesség.

Csakhogy — miként a legutóbbi eset bizonyítja — épp itt van a bőkező s az eljáró közegek e tekintetben olyan bűnös slendriánságot tanúsítanak, mely a jószágtartó nagyközönséget méltán felháborítja.

Mert ha X. Y. bemegy a rendőrséghez és egyszerűen azt mondja a járlatok kiállításával megbízott rendőrnek: „Kérek két járlatot, két magam nevelésű ló részére.”

S aztán az a rendőr még annyi fáradságot sem vesz magának, hogy a

TÁRSA.

Tóth Kálmán és az öreg Buczásnszky.

(Vége.)

Szóval a siker általános és országos volt.

Es Tóth Kálmán mégis zúgolódott. Nem mintha kicsinyelte volna az eredményt, mert a jó öreg Buczásnszkytól műveért kapott tiszteletdíj az akkori viszonyok közt nem volt jelentéktelen.

Azért zúgolódott, dult-fult, hogy kézirataiból kihagyni mertek, az ő tiltakozása dacára.

Ebbeli méltatlankodását elmondta fiúnek fának; voltak, kik mosolyogtak fölötte, de akadtak olyan jákarak (?) is, kik azt tanácsolták neki, hogy pörölje be Buczásnszkyt. Bizonyára eleve is kacagtak Tóth Kálmának a pörrel vallandó kudarcra fölött.

Tóth Kálmán sokáig gondolkodott, tanakodott magában, hogy megkezdje e vagy nem a pört.

Végül azonban taládkozott egy mindegre vállalkozó ügyvéd, ki annyira telebeszélte a harag miatt különben is elfogult fiatal költő fejét, hogy megkérte az ügyvédet a pörnek folytatásba tételével.

Ezen az estén a dialal érzetével beszelte barátjainak a „Kömlökert”-ben, hogy mennyire meg fogja bosszulni a vakmerő

könyvnyomdászt, ki úgy csúfá tette az ő munkáját.

Voltak barátai között olyanok, kik helyeselték a dolgot, de többen voltak, kik aggályukat fejezték ki a pör kimenetelre tekintetében.

De azért egyhangúlag arra kocintottak, hogy szerencse kövesse a fiatal költőt, ebben a dologban is.

Az ügyvéd beadta a keresetlevelet. Szerencse, hogy a bíró, kinek kezébe az ügy került, humanus ember volt. Tárgyalást tűzött ki, s arra mind a két felet személyesen idézte maga elé s hozzájuk ilyenformán szólt:

— Lássák az urak, ez az ügy nagyon kényes természetű. Nekem, hivatalos állásomnál fogva a politikai hatóságok kellene áttennem, de nem teszem, különösen önre való tekintetből, Tóth úr, ki szép költeményeivel már nekem is oly sok élvezetes órát szerzett.

Tóth Kálmán meghajtotta magát. Az elismerés láthatólag jó hatást gyakorolt reá. — Tehát azt tartom a legjobbnak, folytatá a bíró, ha önök egymásközt békében elintézik az ügyet.

... Nem bírom, szóllalt meg erre Buczásnszky, ... vállalja el Tóth úr a felelősséget s ennek biztosítására tegyen le ezer forintot, akkor én, saját költségemen újra kinyomatom minden változtatás nélkül az ön munkáját.

Ezt azonban nem tette Tóth Kálmán, hanem belátván, hogy nincs igaza, visszavette a keresetlevelet.

Ennek még a bíró is nagyon megörült Midőn a bíróság épületéből kijöttek az öreg Buczásnszky kezét nyujtva Tóth Kálmának, így szólt:

— Egyébiránt legyen nyugodt, uram öcsém, hoz reánk még a magyarok istene oly időt, midőn az ön munkáját kiadhatjuk változatlanul is.

— Adja isten! viszonzá a költő.

Ozray Árpád.

Egy emberbarátról.

A Krisztina-város egyik csöndes és szép utcájában, a *Kék golyó* utcában van dr. Schwartzter Ottó intézete, elme- és idegbajjok gyógyulására, ápolására.

A ház s az előtte lombosodó gesztenyefák, a tiszta és rend jó hatást gyakorolnak a látogatóra . . .

Barátságos csend honol, néha hallatszék csak a budai hegyekbe igyekvő úri fogatok robagása . . .

Az utca és az egész vidék alkalmas arra, hogy a kedélybeteg zavartalanul üdülhessen. A jó levegő, a pompás kilátás, munkatársainál szegődnek az emberszeretet legmagasabb, legnemesebb gyakorlásának.

A szellemi romok gondozása nemcsak emberbaráti cselekedet, különösen azon az alapon, mint ezt már a feledhetetlen emlékü d. babarei Schwartzter Ferenc megkezdte és fia dr. babarei Schwartzter Ottó közegegyesületi tanácsos folytatja.

Rém regényekben és kirakat-szomorú.

fennálló szokásnak megfelelően, a két tanú állítását is követelje, hanem egyszerűen csak kiállítja a kérelmezőnek a járlatokat, hát akkor hol van a gazdaközönség biztonsága arra nézve, hogy jószággállományát valami lóköttő meg nem dőzmálja s könnyű szerrel jutnak eredeti járlatokhoz, a lopott jószágot, mint saját nevelésűt adja el?

Mert az az eset, amelyről lapunk legutóbbi számában hírt adtunk, éppen így történt.

Itt, a mi rendőrségünk adta ki a járlatokat a furfangos lóköttőnek, aki azzal állított be, hogy azok ipának saját nevelésű lovához kellene.

Hát az igaz, hogy ez az após gazdálkodó ember és föltételezhető, hogy vannak saját nevelésű lovai is, de maga a tolvaj egyszerű kubikos s hogy járlatot kért, a szokásos formaságok elkerülésével, már ez magában is feltűnhetett volna az illető rendőr előtt.

Azonban nálunk a járlatok — úgy látszik — nagyon könnyelműen adniak ki s ez nem csoda, mert az talán sehol egyedüli elő nem fordul, hogy ily fontos teendőtt közrendőrökre bízának mint ahogy nálunk történik.

Igaz, a csalás, rászédés lehetősége a rendbetartása mellett is lehetséges. Hiszen a tolvajfurfang ezer módját eszeli ki a félrevezetésnek, mely ellen aztán olykor még a tulhajtott hivatali pedantéria sincsen kellő biztonságban, de hogy még is a rendőrség *ilyen könnyelműen* adjon ki járlatot, mint a jelen esetben is — ez még is csak jellemző annak megbízhatóságára.

Általában véve, hogy a csalás lehetőleg megnehezítettessék és a jövőben ily esetek lehetőleg elkerültesse, nagyon óhajtható volna a jószággállomány nyilvántartása.

A jószágnevelő gazdának kötelessége volna minden ellett azonnal bejelenteni s ha csikója vagy boryaja elhull, erről szintén jelentést tenni.

Igaz, az egy kissé körülményes, kissé fáradságos s talán alkalmatlanságot is szerez a gazdáknak, de aztán egyenértékű a kis alkalmatlanságért jószága is nagyobb biztonságban van, vagy legalább nincs kitéve annak a veszedelemnek, hogy az első lóköttő elhajtja s könnyűszerrel jutván eredeti járlathoz, mint saját nevelésűt, adja tovább a lopott jószágot.

Azzal a rendszerrel pedig, mely nálunk divik, hogy t. i. közrendőrök minden felügyelet nélkül állítanak ki járlatokat, mindenestre azonnal szakítani kell, mert ez csakugyan ajtót nyit a gonoszoknak és csak elősegíti a tolvajmesterséget.

A most fölmerült eset ezt eléggé igazolja, de igazolja a szigorú jószágnyilvántartásra vonatkozó indítványunkat is, melyet nem ártana jól figyelembe venni.

— **Gimnáziumunk fejlesztése.** Gimnáziumunknak 8 osztályúvá leendő fejlesztése ügyében tudvaleg a közoktatásügyi minisztert illeti me a döntő szó és így a városi előjáróság, a közgyűlés ismert határozata után felterjesztéssel élt ez ügyben a közoktatásügyi miniszterhez, kinek rendelete aztán most le is érkezett a városhoz. E rendelet szó szerinti szövege a következő:

„Megengedem, hogy a szentesi gimnázium VII osztálya az 1890—91. tanév elején megnyitassék, s ugy ezen, valamint a következő évben megnyitni szándékolom VIII ik osztály számára a nyilvánossági jogot, valamint az érettségi vizsgálat tarthatásának jogát helyezem kiállításba, ha a fenntartó város igazolja, hogy következő feltételeimnek eleget tesz: a) hogy ezen osztályok, esetleg a görög nyelv pótlásul tanítandó tárgyak számára is megfelelő helyiségek adatnak; b) a gimnázium tanszerátalánya a jövő tanévtől kezdve az eddigi 900 frt helyett 1000 frtra emeltesse, ezenkívül a felállítandó két osztály alapfelszerelésére egyszerűsítettkorra három év alatt lefizetendő külön 2000 frtot,

tehát évenként 666 frtot biztosít; e) a VII. osztály megnyitása alkalmával — az igazgatót is beleértve — legalább 9, a VIII. osztály megnyitása alkalmával pedig legalább 10 okleveles, illetőleg jogosított tanár alkalmaztatik; d) hogy a tornacsarnokot felépíti és felszereltesse. Ezen feltételeken kívül kötelezettséget tartozik a fenntartó város vállalni arra, hogy ugy a tanári létszám, mint egyéb tekintetben nemcsak a középiskolai törvény, hanem az azt kiegészítő 1890. XXX. t.-c. alapján esetleg támasztandó további követelményeknek is miunderkor eleget fog tenni.“

Ezek után hát gimnáziumunknak teljessé fejlesztését mi sem gátolja többé és a 7-ik osztály, egy kis igyekezettel már a jelen tanévben felállítható.

Iparosaink figyelmébe.

Mióta e lap szerkesztéséről lemondtam, most első ízben fogtam tollat kezembe, hogy a nyilvánosság terén iparosaink érdekében egyet-mást elmondjak s közreműködésükkel valamit javukra tehessen. Teszem pedig ezt három oknál fogva, u. m.:

1. azon igéretnél fogva, melyet úgy az ipartestület, mint az iparos ifjúsági egyesület elnökségéről történt lemondásom alkalmával tettem, hogy t. i. ezután is csekély erőm és tehetségem szerint az iparosok érdekeit igyekszem előmozdítani;

2. azon kérés folytán, melyet néhány cipész iparos a végből intézett hozzám, hogy nekik szakosztályuk megalakításánál segítsék nyújtsák s őket tanácsommal támogassam;

3. azon körülménynél fogva, hogy az iparos ifjúsági egyesület 10 éves fennállásának megünneplésére f. hó 20-án s következő napjain helyi érdekű iparkiallást rendez, mert úgy vélekedem, hogy e kiállítás némi érdeklődést kelt az iparosok körében s az ez alkalommal hozzájuk intézett soraim is talán hálasabb halgatásra találnak.

Mintegy másfél évtized óta munkálkodtam a helybeli iparosostály ügyeinek előmozdításában s hogy ezen időtartam alatt nem sikerült nagyobb eredményt elérnem, annak okát részint abban találok, hogy kivéve néhány, de csakis néhány iparost, teljesen elszigetelten állottam munkálkodásomban, sőt többször nem támogatásban, hanem

játékokban az örültek, tébolyodottak, a tébolydókat, rettenetes színekkel állítja elének a rossz irányú és helytelen képzelet.

Csak a Dante fantasmagoriával alkotott pokol leírása hasonló a képhez, mit a legjótékonyabb intézményről a változást torzító írók teremtetek.

Kényszerzubbony, kínzó kamarák, lánccs, rettenetes hideg zuhany, átés verés, nedves börtönök fenekék, hol az örült önmagát ha rapdálja, így képzeltek, így írták le a tébolydókat.

Igaz, hogy a mostani rendszer, a nem korlátozó, (non retraine) eljárás, a humánusabb bánásmód, s ha szabad így kifejezni, gyengéd kedélyápolás alkalmazása a tébolydottság gyógyítását művelő tudomány dr. babarcsi Schwartz Ferenc és dr. babarcsi Schwartz Ottó érdeme.

Soha nem kérkedtek vele, soha nem üttették maguk mellett a reklám nagy dobját, nem kopogtattak a hallhatatlanságért előlnek kisajátító gremiumok kapuján, szerevény, csöndben, de annál nagyobb tudományos képzettséggel működtek embertársaik javára . . .

Az a tudomány s különösen annak gyakorlati alkalmazása, melynek művelésével a Schwartzerek az emberiség örök háliját érdemelték ki, megkövetelik, hogy aki magát annak szentéi, jó ember legyen és pedig a szó legmagasabb értelemben.

Nem elég az, hogy az orvos szakmában megvizsgálja betegeit, tapintsa útérét és vényt írjon a bajra, óh, korántsem,

hanem együtt kell vele érezni, átélni körképét, résztvenni érzékesalodásában, és pedig úgy, hogy a beteg ezt az együttérzést akár öntudatosan, akár öntudatlanul észrevegysse s abban enyhülést találjon.

Sehol a világon nem lehet úgy alkalmazni a költő szavait mint itt: Sirj a sírokkal, névess a nevetőkkel.

Aki a Schwartz Ottó intézetét megtekinti, az boldognak fogja tartani azokat a boldogbábókat, kik idekerültek; mint az az anya ringatja, dédelgeti gyermekét, úgy dédelgetik itt a beteget s a már haldokló elmét, kedélyt és szívet feltámasztják.

De aljontéveszkölköi és humánus leírása magának dr. Schwartz Ottó-nak „Csák“ című nagybecsű értekezéséből:

„Mielőtt azonban Csákokat mint tébolydottságban szenvedő elmeerőst mutatóknak be, ha okvetlenül szükséges, hogy önkéntesít olvasom, velem együtt szívben és lélekben áthalva belépjenek egy önkéntes egészen ismeretlen világba, hol bibort ől a koldús és országok föött üralko lík, hol a dűsgazdag reszkető kézzel alamizsnáért esdekel, hol anyai csalódás után megtört szív boldogságban enyeleg és a léteért való küzdelemben eltörpült szellem vakító légvárait építi.

Csalódás, ha azt vélik, hogy e világban szenvedést látnak, több itt az öröm mint a bán és gond, melyet elföd a szellemre borult fátyol.

Nézzék azt a boldog lényt, hogy dédelgeti, hogy csökolgatja öibe fogott pihe párnáját! Ojva a szellőtől, ringatja reszkető

karjain, vele ebred, vele nyuszik, egy percre el nem hagyja; főhéher arcán a szenvedés nem felede barázdáját; boldogságot, anyai örömtől sugárvíz szende kék szeme! . . .

Boldogság csak rövid keletű... egyetlen gyermekét veszíté... lelke elborult... és azóta itt bent jár a szellemi romok között, kint felejtve baját, fájdalmát!

Sulyos napok neheztedek a hazára, a nemzet fegyverben áll és védi a szent rögöt. Egy gyilkoló golyó keresztül járja azt a nemes, fiatal szívet, melyért epedve imádkozik a hű arc. A harc rég lezajlott . . . a nemzet sírjából is feltámadt már; de azért ott terdepel ima számolyán az agg nő mindig várja boldogságot, kit élve hisz, környezve dicsőség és babér által!

Elegült mosolylyal, barátságosan int felénk egy jószágos arcú öreg; kalapján ott diszeleg egy száradt virágbokkra; a gomblyukban egy hervadt róza . . .

Vörös selyem kendőjét, csillogó gyűrűket telt ujjai között morzsolgatja; míg kezével csókot hint a levegőbe. Gazdagnak milliommnak, a legboldogabb embernek képzeli magát: az is volt nem régebben. Ármány okozta nyomorát . . . most koldús, semmi, csak kóros boldogsága és egy jó testvérí szíve, mely gonduzza a ronbadótt lélek porhüvelyét.

Ho mennyi szenvedést, mennyi nyomort enyhít az a kimerhetetlen jószág akkor is, midőn homálylyal borítja szellemi életünket! Aki a humanizmus eme templomában megfordul, annak fogalma lesz arról az apostoli eljárásról, amit itt követnek.

méltatlan megtámadásban részesültem, nemcsak egyesek, hanem a sajtó részéről is; részint abban lelem okát, hogy az iparososztálynak s érdekeinek legnagyobb ellensége — tisztelet a csekély kivételeknek — maga az iparosztály. Ily tapasztalatok után csakugyan igazat kell adni egy hely belüli igen ismert polgár azon szavainak, hogy *„nincs haldítlanabb munka, mint az iparosztály érdekeiben fáradozni“*; egy másik tekintélyes polgár pedig szintén jellemzőleg nyilatkozott az iparos osztályról, midőn azt mondta, hogy haszntalan minden panasz az iparosok részéről, mert amely iparos mesterséget kellőképpen érti és szorgalmasan dolgozik, az a mai nyomott viszonyok közt is nemcsak megél, hanem boldogul is.

E két eléggé határozottan és világosan szóló kijelentés, valamint saját tapasztalataim után talán gondolkodni sem kellene a fölött, vajjon ily tényekkel szemben várhatok-e valami sikert, avagy érdemes-e lépéseket tenni az iparosok érdekében, midőn 700 iparos közül alig van 50 iparos, akik a kor szellemétől áthatva s a nyomasztó viszonyok intó szavát megértve belátják, hogy tenni kell valamit, de az iparosok nagy zöme az egyöntetű s öntudatos cselekvésről nem is álmodik, sőt mint valami életlenül nagy tömeg sem biztat, sem kéri szóra meg sem mozdul? Lehet-e csodálkozni, hogy végre én is, ki az intelligens osztályból egyes egyedül munkálkodtam az iparosztály érdekében, belefáradtam s visszavonultam? Nagy utánjárással megalakítottam az iparostületet, még pedig oly csekély évi tagdíj kötelezettsége mellett, amelyről csekélyebb hazánk egyetlen városában sincs, s ha az év végén csak 50 frt maradt volna mint fölösleg az iparostületi pénztárában — ha t. i. az iparostületi tagok azt a csekély járulékot — évenként 1 frtot — pontosan fizették volna — igyekeztem volna megmutatni, hogyan lehet az csekély összegget is értékesíteni. Azonban mit kellett tapasztalni? Azt, hogy iparosaink nagyobb része bevárta, hogy végrehajtsák újjan vegyék meg rajtuk a tagsági díjat, máskülönbén nem voltak hajlandók kötelezettségüknek eleget tenni. Sőt az a halhatlan eset is történt, hogy midőn az iparostület alapos indokokból évi subvenciót kért a várostól, egy iparos elutasítandónak vélte a kérelmet, mert szerinte az iparostületnek van elég pénze, őt is megexekválta!

Nem igaz-e tehát, hogy nincs haldítlanabb tér, mint az iparosok érdekében fáradni?

Nem is csoda, ha a betegeknek ilyen jó dolguk van, mert az intézet igazgató fő-ormosa Dr. Schwartzert Ottó igazi jó ember, nemcsak szívű, jótékony s a honos nobiles mértékét legjobban megközelíti.

Látták volna azt a leirhatatlan aggodalmat, mely az egész Krisztina várost uralta, közelebbi súlyos betegsége alkalmával, melyből az Isten különös kegyelme az emberiség javára megmentette.

Az özvegyek, árvaik, szegények imája segítette előzni ágya felől — a szerető és önfeláldozó hitvesnek, ki férje hivatásában mint egy igazi lelkész, úgy osztozik, — a halál angyalát.

És mikor felgyógyult, örömkönyvek áradtak a szemekből s háláadó ima fakadt a szivekből.

Meglett mentve az ez ember, kit annyian szeretnek, ki mint orvos, ki mint tudós, mint emberbarát, családapa és barát kitűnő, kifogástalan, mint a lovagkor mint lovagjai.

Aki éjjel-nappal, élete minden percében hivatásának él s annak áldozza idejét, tudományát, egészségét s bármilyen terhe is ez a megváltó cselekedet, nyugodt lelkiismerettel idézi az üdvözítő szavait:

„Az én igám könnyű, az én igám édes.“
Ő is olyan szerencsés, mint apja, hogy hivatásukat átérző orvosok segítkeznek nekéz munkájában.

Endélyi Gyula.

dozni; nem igaz-e, hogy az iparosok saját ügyüknek legnagyobb ellenségei?

Midőn tehát az önküli iparosok túlnyomó része úgy gondolkozik, lehet-e jobb szellemet keresni az iparos ifjúságban, mely végre is munkadójának szavára szokott hallgatni és cselekedni? Lehet-e meglepő az elmondottak után, hogy a helyben működő nagyszámú segédek közül legfeljebb 80 lép be az iparos ifjúsági egyeletbe s ezek közül is legfeljebb fele tesz eleget kötelezettségének? S hogy még eddig fenn tudta magát ezen egylet tartani, egyedül annak tulajdonítandó, hogy a farsangi mulatságok jóvedelme meglehetően összeggel járul az egyleti kiadások felezéséhez.

Lemondásom után igazán örültem, hogy oly derék férfiak állottak úgy az iparostület, mint az iparos ifjúsági egylet élére, s megvagyok győződve, hogy e friss erőknél sikerülni fog új eszmék megpendíteni s mintegy friss vért önteni az elalélt tagokba, hogy mindkét testület új létre ébredve s az eddigi káros közönységgel szakítva jobb jövőnek néz majd elébe. És az a tudat, hogy a teendők sulya, nem egy, hanem több vállra nehezedik, én bennem is új reményt keltett s készséggel vállalkozom a hozzáim intézett fölkerés folytatására, hogy a meglehetően cipészekből megalakítandó szakosztály munkálataiban közreműködjem. Azonban ismerve az egy és ugyanazon iparigazhoz tartozó iparosoknak egymás iránti féltékenységét, egyelőre nem táplállok vérmes reményeket; sőt arra is vagyok elkészülve, hogy az egész törekvés füstbe megy s a reményt csalódás fogja felváltani. De másrészt arról is vagyok meggyőződve, hogy ha a tervezett szakosztályt sikerül megalakítani s ez képes lesz bizonyos idő alatt sikert felmutatni, akkor ez ösztönzésül fog szolgálni egyéb iparág művelőinek is tömörülésre s érdekeiknek az eddigieknél határozottabb előmozdítására.

Midőn végül megjegyzem, hogy a cipészek szakosztályának megalakítását az iparostületi elnök új tudtával és beleegyezésével kezdeményezem, a külön is értesített érdeklét iparosok figyelmét mai lapban közzétett felhívásomra ismételten felhívom.

Budapesti Nórbert,
tisz. iparost. elnök.

Szobrot Kölcseynek.

Száz éve annak, hogy Kölcsey Ferenc, a lánglelkű, hazafias költő napvilágot látott, száz éve, hogy a magyar nemzeti politika e legideálisabb bajnoka született. Neve él és élni fog, amíg csak magyar szó hangzik Kárpáttól Adriáig, de látható emléket, mely a késő utódokat minden pillanatban emlékeztesse a korszakos költőre, mindeddig nem emelt neki a nemzeti kegyelet.

Ezt a mulasztást kívánja most pótolni a nagy-károlyi Kölcsey szobor-bizottság, amikor az egész nemzetet adakozásra szólítja fel a szobor-alap javára.

A bizottság élén Károlyi István gróf mellett oly férfiak állanak, kiknek közreműködése már magában is biztosíték arra nézve, hogy — amibe fognak, azt fényesen is fogják keresztülvinni és így mielőbb a halhatatlan költő korszakalkotó működéséhez méltó emléki fog emelkedni a közadakozás filléreiből.

A szobor-bizottság felhívását mi is vetjük és ime szó szerint közöljük:

Felhívás.

Rövid pár nap múlva száz éve lesz, hogy Kölcsey Ferenc napvilágot látott. Száz éve lesz annak, hogy megszületett a magyar politikai- és irodalomtörténetnek ez a legideálisabb alakja, a lángszavú szónok, a lelkes honfi, a hazafias költő, a mely gondolkodású tudós és bölcsész — egyike hazája legnagyobbjainak.

Aranybetűkkel jegyzett politikai és társadalmi szónoklatok, gyöngysorai a Parnesznak, e fölséges műnek, a Hymnus áldást kérő imája jutnak eszébe minden magyarának, ha Kölcsey nevét hallja kimondani. S ki csak róla szól, magasztalva dicsőíti a szabadelvű államférfi politikai működését, az érvelve lelkesítő szónokot, a

magasan szárnyaló dainokot, kinek ugyszólván minden költeményéből él egy-két sor ajkainkon, a búvárkodó bölcsész, korának legműveltebb, legáltalánosabb tudósát, szóval azt a férfit, ki az újábrédés klasszikus korában élve, ennek a modern magyar renaissance-nak legkiemelkedőbb egyénisége volt. Magasztos alakja, kristálytiszta jelleme, sokoldalú, s mindig csak hazájának szentelt működése a magyar férjtellem megtestesült eszménye, mely köré ragyogó glóriát vont hármas sugara a Hálának, Kegyeletnek, s Emlékezetnek!

Emléke, — a legtisztább emléki, mit halandó valaha maga után hagyott, ércnél marandóbb lesz, míg magyar ajkon magyar dal zeneg. Keblének legbelsőbb szent-éyébe zárva őriz meg azt minden magyar, s oltárképeként tiszteli, valahányszor lelkesülni óhajt azért, mi szép, jó és igaz!

Ezt a kegyeletes érzést, a mint megöröztük mostanig, megőrizzük ezentul is! De vajjon elvezett tettünk e ezzel köteletségünknek a dicső féfű emléke iránt? Korántsem. Érzelmünk mellett látható emlékek is hirdetni kell az ő nagyságát! Álljon meg az előtt kalaplevegő a nép, az istendát nép az ő liberális eszméinek általa csak remélt jövődó letéteményese; zarándokoljon el ahhoz mindaz, a kiből még van fokekonyság a multak emlékei iránt, melyek buzgó ápolása egyedül biztosíthatja nemzetünk jövőjét; vezesse oda gyermekeit a magyar apa, s a honzerlelem lángbetűvel írja lelkebe Kölcsey négy szavát: „A hazá minden előtt!“

Egy évszázaddal Kölcsey születése után, restelkedni kell bevallanunk, hogy e legnagyobbakk nagyjaink között hozzá méltó emléke sehol sincs! Halála óta is 52 év telt már el! Ennek az 52 esztendőnek mulasztását akarjuk jövő teni, midőn azon múltidőnk, hogy Kölcsey Ferencnek hozzá méltó szobor emeltessek ott, ahol legbuzgóbban munkálkodott hazájáért és vármegyéjéért, ott, ahol ő igazán otthon volt, a hol a legnagyobb tiszteletben él ma is az ő emléke, — Nagy-Károlyiban, Szatmár vármegye ősi székhelyén.

Ismeretes Cimed előtt a közel mult eseményei, melyeknek tömkelegéből a nagy-károlyi Kölcsey szobor eszméje kiemelkedett; a lelkesedés sugallata az eszmének testet adni igyekezett, midőn néhány perc alatt több mint 9000 forint gyűlt össze a nemes célra. A hazafias lelkesültségnek, áldozatkész adakozásnak ugyszólván páratlan nyilatkozata volt a Budapestben f. év július 2-án tartott és igazi köznevelődési ünneppilylyé vált lakona, mely méltó feltűnést keltett országsszerte, s hisszük, rokonszenvet is a nemes eszme iránt!

Am a különben tekintélyes összeg távolról sem elegendő arra, hogy azon szobrot emeljünk Kölcseynek, — szobrot, minőt emléke megérdemel és megkövetel!

Ahhoz, hogy méltó és művészi kivitelű emlékszobrában gyönyörködhesünk, még sok szükséges. Ezt a sokat várja a nagy-károlyi Kölcsey-szobor-bizottság a nemzetől, — mely hisszük, — tudja jól, hogy „csak önmagát tiszteli meg, ha nagyjait megbecsüli.“

Ezért s mert ismeretes előtűnt a tek. szerkesztőségnek áldozatkész hazafisága, fáradszhatatlan lelkes működése minden nemzeti cél érdekében, — bizalommal fordulunk a tek. szerkesztőséghez s kérjük, sziveskedjék hatáskörében megindítani, fenntartani és eredményessé tenni a mozzalmat a nagy-károlyi Kölcsey-szobor érdekében.

Azt akarjuk, hogy minél hamarább álljon Kölcsey szobra, hirdetve az ő el nem múló nagyságát s az utódok kegyeletét; azt akarjuk, hogy az emlékszobor méltó legyen ő hozzá; azt akarjuk, hogy a ki csak leteszi áldozatát a nemes ügy oltárára, egész életében örömteljes büszkeséggel emlékezzék vissza nemes tetteire; azt akarjuk, hogy széles e hazában megértse mindenki a dicsőült szavát:

„Romlott szív és romlott elme,
Kit hazája hő szerelme,
Szép tettekre nem hevít.“

Hogy szavunk nem fog kiáltó szóként elhangzani, biztosítók rá a magyar társada

lom ismert nagylelkűsége és a tek. szerkesztőségnek remélt buzgalma, melyért előre is fogadják halás köszönetünket.

Nagy-Károlyban, 1890. július hóban.

Hazafias üdvözléssel:

Gróf Károlyi István, Rozmanits Tömör,
a szobor-bizottság elnöke. a szobor-bizottság titkára.

A gyűjtő-íveket a begyűlt pénzzel együtt kérjük legkésőbb 1891. évi ápril 1 ig Nagy Ferenc bizottsági pénztárnok urhoz — Nagy-Károlyban — eljuttatni.

E felhívás következtében szerkesztőségünknek a gyűjtő ívet kitették a befolyó adományokat hirlapilag fogjuk nyugtázni.

Üjdonságok.

Szentes, 1890. augusztus 10.

Egy hét.

Az európai politikai életben valóságos szélesedést állott be. A leglégább sephir is tartózkodik bársonyos érintésével felrezeníteni a szunnyadó politikát, melyet a nyugalom kellemes sphaerája leag körül a fürdők hús habjaiban S dacára a seftt sasonnak, még az antiszeniták is hallgatnak. Hanem aztán annál inkább megmólingottak az újvilágunk szabad polgárai Dél Amerikában. Úgy látszik, megunták a köztársaságot, mert addig veszekszenek és versengenek egymás között a hatalomért, míg egyiké sem lesz, hanem majd közéjük csördít valami garabonciás anglus s emondja a híres fülemile hecset, amikor majd: neki fűtyül s neki fűtyül — elmehetnek.

S ha nem tüzelnek a politikusok, hát tüzelnek az újságok. Alig győzzük olvasni a sok tüzeset hírt, ugyannyira, hogy a lapok máholnap állandó rovatot tartanak a tüzesetek közlésére. Most legutóbb is a moori esetet hozták 3 hasabos közleményben, ahol 109 ház esett a tüznek martalékul s 134 család maradt bajlektalanul; majd utánna még 8—10 tüzesetről referál, mely referációjában égő falvak, pusztuló városok romjairól beszél. Ine a második tatárjárás kora tatárok nélkül.

Indiskrétil beszélgetnek a lapok a *művésznő harisnyójáról*, melyivel a szegedi nőpariskola lepte meg Jászay Marit azon, irányukban tanúsított jótékonyaságáért, hogy a vendégszereléséből befolyt jövedelmet nekik ajándékozta, melyen aztán kötegelpet vettek, hogy megbájlálják a kis szívességet, kildvéna neki egy pár barnaszínű harisnyát. Nohát ez már valóban tapintatos gyöngéd figyelem, csak arra vagyunk kíváncsiak, fogja-e majd hasznát venni?

Erről a művésznőről jut eszembe Margó Zelma a kít Halnay direktor é héten mutatott be a közönségnek. E kedves kis fiatal színésznő tetszett és vonzott is, ami épen nincsen ártalmára a direktor kasszájának, haesak a fizetendő gázi szaporulatot nem vesszük annak. Node első sorban szükség volt társulatát korrekte szervezni, másodsorban meg Margó Zelma meg is érdemli a gázi, mert sikkel és ügyesen játszik ami a többivel, már t. i. a szereplőkkel — mindenesetre elég ahhoz, hogy állandóan telt házról referálhassunk. Úgy legyen!

Volt ám ribillió kedden a zsidó polgártársak közt is. Megérkezett a lelkipásztorok, akit illő pompával fogadtak, aztán papi székébe iktattak. Tizenöt évi interregnum után, mégis csak rá gondolták

magukat muszájából, e fontos lépésre. Node csak hogy megvan! Erre már csakugyan érdemes volt inni áldomást, aminet cselekedték a beiktatást követő banquetten, mert hisz mai napság már minden közönséges és természetes dolog után ott cseng fülünkben a k ó r jelszava: *memento muri!*

— Szép eredménye van már eddig is a leányiskola két női tanerő betöltésére hirdetett pályázatnak, amennyiben több, kitűnő oklevéllel bíró tanítónő folyamodott e tanszékek elnyeréséért. A pályázati határidő e hó 10-éig, tehát máig terjed s még e héten fogja az iskolaszék a két tanítónő állás betöltésére a választást megejteni.

— **Lótenyésztőink figyelmébe:** A földmívelési miniszter 40174 sz. rendeletével a vármegye lótenyésztésének emelésére jutalomdíj kiosztását engedélyezte, mely kiosztás, mint arról az illetékes köröktől értesülünk Szentesen lesz megejve. — A határidő kitűzése iránti intézkedéssel a vármegye alispánja és a vármegyei lótenyésztési bizottság elnöke bizáltak meg.

— **Egységessé tanpénz.** Gróf Csáky Albin közt. miniszter mint lapunk más helyén arról megemlékezünk, leiratában közli elől járóságunkat a föltételeket, melyek mellett VI. osztályú gimnáziumunkat 1906. osztályú va leendő kiegészítést engedélyezte. Ezek között van a tanárja vonatkozó azon feltétele, hogy a felsőbb osztályokban a tandíj felemelés nem hagyja jóvá, hanem úgy a vidékiekre, mint helybeliekre 24 forint alaptöltött meg, ami épen nem szolgálhat akadályul most már a gimnáziumunk kiegészítésénél, annyival inkább, mert a többi feltételeknek részben már eddigéig is elég van téve, — másrészt pedig annak eleget tenni semmiféle nagyobb akadályba nem ütközik.

— **Változás a műszaki tanácsban.** Malina Gyula volt műszaki tanácsos a felsőtorontáli ármentesítő társulat főmérnökévé választatván meg, lemondott előbbi hivatalos állásáról. A távozó műszaki tanácsos a tisztai műszaki osztály főnöke volt, kivél mint ilyen a szegedi kir. főlyammérnök ség állandó érintkezésben állott. Utódjául, hír szerint Kvassay Ede min. osztálytanácsos van kizemelve.

— **Marhák veszedelme.** A ragadós szájszék körülményes járványa hovatovább ijeszto mervben terjed az egész Alföldön és semmiféle zárlat sem látszik gátat vetni a veszedelmes kórnak. A vásárokat egyre másra betiltják, a hajlatot egyik határból a másikba szigorúan eltiltözik, de minden semmirek bizonyul s a ragály egyre terjed. Ujabbban Szegeden a hasított kőrű jószág eladástát a hetivasárokon is betiltottak, mely tilalomról Szeged város hatósága a szomszeds törvényhatóságokat is értesítette, de hogy mind e szigorú óvintézkedések lesze-e valami jogantatja — a járvány ugy mervé mellett aig hisszük s ma-holnap oda jutunk, hogy a gazdaközönség eladó jószágát vasárnap sem hajthatja, hanem itthon lesz azt kénytelen potom áron tovább adni.

— **A szegedi kamara alakulása.** A szegedi kereskedelmi és parkamara alakuló fűlését, mint értesülünk, szeptember 7-ikére hívja össze Kállay Albert főispán. E napon először jűnnek Szegedre a kamara megválasztott külltagjai. Az alakuló ülésnek tárgya csupán az elnökválasztás lesz, de azt gyorsan kell követnie a kamara életbeletetésére szükséges intézkedéseknek, mivel az irányadó körök azt óhajtják, hogy a szegedi kamara jövő évi január elsején ne csak formailag, de tényleg mekezdje nagyfontosságú működését. Az újvideki kerületben Kállay főispán legközelebb új választást tűz ki.

— **Schuster Constantin** váci egyházmegyei püspök nikénti fogadtatására nézve a helybeli rom. cath. egyháztanács a program megállapításra egy vegyes bizottságot választott, mely ma d. e. 11 órkor tartja első értekezletét az egyház tanácstermében.

— **A rendőrség phénője.** Mikor legjobban bontogatták a csérfészék szűette zsindeletét, hogy cseréppel válták fel azt, odabent akkor pihent legnagyobbban a rendőrség. Nem ácsorogtak az ajtóban gyanús külsejű egyének vagy panasos felércelek, akik a főkapitányt lesik, sem pedig jól táplált képtű andrisok a posztton szolgálattal, mert hát az ajtó be volt zárva s a bejárta ezen a rapon hátul volt. Igyekeztek is kellőképpen kiháználni a szabadság e napját a végig nyújtózva kik a maga vackán. Morphous karjaiba dobta a fűradt testet s ennek hűvös szárnyai által védve a legyeketől bíz ök elszundítottak. E boldogság azonban nem sokáig tartott, mert egyszerre valami dörgő „Adjon Isten” verte fel őket a hirta vissza az almok országából. Egy ember hozott egy talicska idézést a parancs-al, mely azonképen szólt, hogy eme 4000 drb idézést, mely a ref. egyház kegyelméből jutott a rendőrséghez, unalomból tessék szétválogatni tizedek szerint. Erre aztán volt is gyönyörűség „baka miaryánk”; de hát hiába ami parancs — parancs, hát csinálni kell, m. r. m. l.

— **A szegedi kir. tábla elnöke.** A királyi tábla decentralizációjára folytatva vármegyeink az új rendszer életbeletetésétől fogva, a szegedi királyi tábla köteletkébe fog tartatni és így nem lehet reánk nézve érdektelen az sem, hogy esetleg ki lesz e tábla elnöke? A „Szegedi Hír a d o” erre nézve legközelebb azt írja, hogy e kitűnő állásra Paizs Andor budapesti kir. táblai bíró van kizemelve. E birrel kapcsolatban említtük meg azt is, hogy az igazságügyminiszter elfogadta Szeged város ezen ajánlatát, mely szerint a kir. tábla hivatalos helyisége részben pénzügyi palotában, részben pedig a volt Hungaria szálló első és második emeletén helyeztetének el és érendete, hogy a nevezett hivatali helyiségek a f. évi december 1-ig teljesen az előirt igényeknek megfelelően legyenek átalakítva.

— **Városház reparáció.** Ujra tetözik a városházát előléptetett csérfészék. A rozoga zsindelet helyett cserép kerül a tetőre s természetesen ehhez képest erősebb szarufák és lécezet is. Így aztán, mert a fal repedéseit is bemalterozták és az egész épületet be is meszelik, hát egy kis képzelőző tehetőséggel azt is elbilitethetjük magunkkal, hogy új városházánk van. Pedig hát a képzelődes is valami, ahogy ezt a Potemkin festett falvainak példája bizonyítja. Csakhogy a képzelődesből hamar kiábrándulunk s ekkor aztán elgondoljuk, hogy vajjon még takarékoskossági szempontból is nem jobb volna egyszerre egy nagyobb summát — akár kölcsönvetett is — kiadva, egy a város mültségének megfelelő alkalmas új városházát építeni, semhogy minden évben oly tetemes összeget költünk a meglevő ócska épületek tatarozgatására.

— **Az expeditor.** Levelet vitt a napokban egy öreg parasz ember a postára, küldvén azt a ő egyetlen fiának Bosznába. — Beállt a posz alvatalosa s a level és 3 krnak az asztalra helyezésevel kéri, hogy küldjék azt el rendeltetés helyére. — A postás ad neki egy 3 krns postabélyeget s utasítja, hogy a levele rugaszta, dobja be levelet az után a hivatal falára erősített levelezéknyerbe. — Az öreg ember el is jár a kapott utasítás szerint: botuszkolva a levelet a szekrénybe s megnézi kétszer háromszor, hogy beesette-e eléggé s mikor meggyőződött elfordul, hogy majd haza megyen. Alig ment pár lépést megáll s visszafordul, majd ismét visszaugorva a levelezéknyezh, körülnéz, nem esik e ki valamiről az ő levele. — Mikor ezen szemléjét végezte, befordul a hivatalba s így szól a postáshoz: „Kérem beltelem a leveletet a kutyájába, de aztán vigyázzanak ám rá, hogy ott ne felejtsek”

— **Hivatal vizsgálatok.** Városunk vendégei voltak tegnap *Musko* Sándor szegedi kir. törvényszéki elnök és *Tyll* László szegedi kerületi csendőr parancsnok, kik hivatalos minőségben a felelősségük alatt álló hivataloknál teljesített vizsgálatot: az előbbi a jársbírósnágnál az utóbbi a csendőrszakasznál. Mindkét helyen a legnagyobb rend és pontos ügykezelés találatott, me-

lyrt az illető közegeknek ki is fejezték elismerésüket.

— **Az iparos ifjak jubileuma.** A f. hó 20., 21., 22., 23. és 24-ik napján fogja „az iparos ifjak képző és segélyező egylete” 10 éves fennállását munkakiállítással és dalestélylyel ünnepelni, melynek programját a végrehajtó bizottság a következőképp állította egybe. 1) *Megnyitás*: aug. 20-án d. e. 10 órák gyülekezés a céhház nagytermében. 2. Felvonulás a kurgántultivi gimnáziumhoz, a kiállítás színhelyére. 3. Nép-hymnus. Énekl az iparos ifjak daleyete. 4. Megnyitó beszéd. — *Beszárás*: aug. 24-én (vasárnap) délután 5 órák a kiállítás színhelyén: 1) Szózat. Énekl az iparos ifjak daleyete. 2) Az élnyert díjak és díszoklevelek kiosztása. A kiállítás a fent kitett napokon délelőtt 8—12 óráig, délután 3—6 óra közt nyitva van. — *B e l é p t i d i j* a k i á l l í t á s r a személyenkint 10 kr., a kiállítás egész tartamára 30 kr. — Augusztus 24-én a Kass-féle szőloda nagytermében zártkörű táncvivalommal egybekötött dalestélyi sorrendje: 1. *A panasz.* Ottától. Énekl az ifjak daleyete. 2. *Népdalok* Énekl az ifjak daleyete. 3. *Szavadt.* Dr. Filó Tihamér úr által. 4. *Loreley.* Schillertől. Énekl az ifjak daleyete. 5. *Népdalok.* Énekl az ifjak daleyete. 6. *Szavadt.* Szrenkányi Károly úr által. 7. *Élj ösünk hazája.* Schumann Róbertől. Zenekiserettel énekl az ifjak daleyete. — Kezde este 8 órák. Belépti díj személyenkint 1 frt. Család-jegy 2 frt 50 kr. Jegyek előre válthatók: Wellisch Vilmos, Bányai József, Szépe Kálmán urak kereskedésében, Kanász Nagy Antal egyleti pénztárnoknál és este a pénztárnál. — Felülfizetéseket az egylet pénztára javára köszönettel fogad és hurlapilag nyugtáza a végrehajtó bizottság.

— **Vigalom Dorozsmán.** A vörös-kereszt dorosmai főegylete augusztus 10-16-án a fürdő helyiségében egyleti pénztárának alapja javára zártkörű nyári táncvivalmat rendez, melyre most becsatolta szét a meghívókat e következő tagokból álló rendezőség: Adler Bernátné, Benke Nándor, ifj. Cékus Ferencné, Grulich Mariska, Jerny Mihályné Kereszty Irma, Kereszty Károlyné, ft. Kazali Imre dr., Kelemen Béla dr., Komáromy Lászlóné, Maróthi István, Perczel Dénésné, Sági Bálint, Szalay Miklósné, Tujthy Antalné, Zádori Károly, Zádori Károlyné, Zádori Mátvás. Belépti díj: személyijegy 1 frt, családjegy 3 frt. A mulatság kezdete esti 7 órák.

— **Fogbajosok figyelmébe.** Kovács J. budapesti fogorvos két hét óta városunkban működik, s a nagyvendéglő 10-ik számú szobájában vett lakást. Még csak egy héttig szándékozik itt tartózkodni, minélfogva mindazokat, akik fogbajban szenvednek, figyelmetztjük, hogy e rövid időt kellően felhasználni, foguk épsége érdekében el ne mulasszák. Kovács fogorvos mindenféle fogtechnikai műtétet végez és díjtételei igen mérsékelték.

— **Özv. Bárány Borcsa** okleveles szülésznő tudatja a n. é. közönséggel, hogy súlyos betegségéből felépülve, szülésznői működését újból megkezdte. Lakása I. tized 252. házászám alatt, ifj. K a u á s z Nagy Antal férfiszámbó házában.

Felhívás a helybeli cipész iparosokhoz!

Ezen lap mai számában megjelent cikkem felsorolja azon indokokat, melyek következtében szívesen ajánlom föl közreműködésemet egy cipész szakosztály létesítésében. Remélem, hogy egyetlen egy cipész iparos sem tagadja meg közreműködését, ha ez által csak némi tekintetben is remélheti sorsa javulását,

mely ilyen szakosztály megalakítása által első sorban céloztatik. Ennélfogva felhívom a helybeli cipész iparosokat, hogy a szakosztály megalakítása előtt *folgyó hó 14-én azaz, csütörtökön d. u. 2 órák az ipartestület nagytermében tartandó előértekezleten* teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Szentesen, 1890. aug. 9.

Balázsovits Norbert
tiszt. ipart. elnök,

Irodalom.

A legkellemesebb szórakoztató egy jó lap s ezt csekély 6 frtért megszerezheti minden család, ha megrendeli a Képes Családi Lapok című szépirodalmi és ismeretterjesztő lapot, mely nemcsak hasznosan mulatást értelem, érzelem és izlés nemesítő olvasmányokat nyújt olvasóinak, hanem „Nő a házban” című mellékletével hű tanácsadója a család minden tagjának s gyönyörű csak kiváló művészek által eredő képeivel a szép érzéket is fejleszti. Hogy nagaszatos céljának a „Képes Családi Lapok” mennyire megfelel: azt legjobban bizonyítja ama közkedveltség, a melyben részeseit előfizetőinek évről évre szaporodó száma.

A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest, nagy korona utca 20. sz.) melyhez az előfizetések legégszerűbben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatónyomközzel. A legújabb szám következő változatos tartalommal jelent meg:

Más világ. (Regény, Folytatás.) Nagyvárady Mariától. — Egy perc. (Költemény.) Rudnyánszky Gyulától. — A szemügy. (Felőlvastatót a „Természettudományi Társulat” estélyén. Csapodi Istvántól. Folytatás.) — Alkonyfény. (Elbeszélés. Folytatás.) Kosovitz Rezsőtől. — Aquinátához. (Költemény.) Fornszeák Belától. — Mária Valéria főhercegnő esküvéje. (Ischl, 1890. július 31.) — A vihar. József Ágost főhercegtől. — Idyll a háború alatt. (François Copée regénye. Fordította: Molnár Gyula. Folytatás.) — Mindenféle. Fördül levele. (Stubnya.) Tölgyesy Mihálytól. — Képeinkhez. Irodalom és művészet. Hymen. Értesítő.

Képeink: Az ulmi templom 1666-ban és most. — Az élve elfogott farkas. — József Ágost főherceg.

Regény-melleklet: Igaz szerelem. (Eredeti regény.) Irta Miskolczy Henrik. (16—32. oldalig.)

TANÜGY.

„A feláldozó munkásság s a teljes nevelési rendszer rendezés meghozza a maga jutalmát.” Ezzel kezd *Fekete József* ny. főgymnásiumi tanár a főváros legégszesebb részében, a Krisztina városban Attila-utca 58 sz. a. lévő név osztály nyilvanos algymnásium és főgymnásiummal kapcsolatos tan- és nevelő intézetről szóló ez évi értesítőjének bevezetését.

Sok jeles és kiváló iskolája van hazánk-nak, ha a növendékek eleget tanulhatnak, ha ugyan akarnak. Azonban épp ezek a jelesebb iskolák annyira túltöltöttek, hogy a leglekiismeretesebb tanár sem képes azok minégyikeivel annyit foglalkozni, hogy nevelhetné is őket.

A Fekete József-féle tan- és nevelő intézetben ellenbe a fű igazgatója és talyvást csak vele foglalkozó tanári körében, igazi szellem családi körben éi; követendő példaképp áll előtte azoknak munkássága, vele is megkedveltette a munka szeretetét.

E bizalmas együttlét barátságot szűl a tanár és a növendék között, nem marad titok a gondos tanár előtt a fiúak egyetlen gondolata sem, s e baráti szeretet tisztuló lánjánál fejlődik a gyermek érett ifjűd, művelt nemes gondolkozás emberre.

Ily viszonyok közt csak természetes az ez ében is elért eredmény, hogy a növendékek kivétel nélkül sikeresen tettek te úgy az osztály- mint az érettségi vizsgát. S szűlőiket nemcsak jó bizonyítványryal örvendezteték meg, hanem az intézetben el-sajátított finom művelt modorral is.

Még azt emelve ki, hogy az intézet a főváros zajától távol, a Krisztinaváros leg-kiesebb részén fekszik, tágas, nagy udvarral és kerttel bir, a legmelegebben ajánljuk azt a szűlők és gyámok figyelmébe.

Részletes programot szívesen küld *Fekete József* igazgató mindenkinek, ki ez iránt hozzá, Budapest, I. ker. Attila utca 58. sz. a. fordul.

Előleges tájékozásul álljon még itt, az, hogy az árak mérsékelték, a havi éltás, osztályok szerint 40—65 frt közt váltakozik.

Vidéki levelezés.

Nézzünk át a szomszédba.

Csongrád, augusztus elején. 1890.

Ezer bajjal küzdünk e provinciális városban, hogy napról napra tengethessük életünk részint anyagi, részint szellemi téren! Hogy ez utóbbit tekintsük, itt van két helyi lapunk, hol szebbnél szebb (?) dolgokról van szerencsénk szellemi tápot élveztünk! Hol e két részről oly szemzenszedt gorbom-ságokról kell tudomást nyernünk, miszerint ahog olvashatjuk el némely részét arcpírulás nélkül! Van itt „*műsinderek által pokolból szalasztott*” részett csacsik lebunkozása s a *ragály elleni hatástalanság miatt két méternyi mélységbe eldásztása a dögtestnek* sat.”

Azt lenne a t. olvasó, hogy ez csak az én agyom beteges szüleménye . . . Nem — ez majdnem *szórol szóra igy áll az egyik lapban!* Majd a másikban „*a mama nagy ágyúja sül el, melynek hallatára a párt tagjai megremélve adják meg magukat!* sat.”

No hát ha így szellemi tápot akarnak velünk élveztetni, nem kérünk beöle! inkább csak megmaradunk szellemi élvezet híjján.

Ezer a bajunk, — mint fönt állítom — volna min munkálkodnunk, volna miről írunk, csak volna jóakarát hozzá s az istenverte pártoskodás ne dúlna föl a békés egyetértést, mert hiszen nagyon kéri a két lapnál, hogy a pártszemvelő ördöge zakalja az emberek elméjét arra, hogy folytonosan epebe mársíts a tollukat s mintegy dicőségsnek tartják, ha minél keményebben s kiméttlenebb hangon Disclétiánként üthe-tik agyon, ha egyebet nem, hát a legyet! . . .

Egy időben azon örvendetes hírrel lepte meg, hogy a két szerkesztő béke-jóbbot nyujtott s fogadást tőnek egymásnak, hogy soha többé nem bántják egymást . . . No de itt is betejjesült, hogy „*ember teszi a fogadást, de . . .*”

Béke veletek urak! viseljétek magatokat férfiakhoz illő módon s legyen egy kis türelmetek az igazság meghallására. Tartásotok meg néhai öreg tanítotok jelszavát: „*Tisztelet, de igazság is.*”

No de nem akarok e themánál tovább időzni, elég ebből ennyi is, hanem más fontos eseményekről óhajtanám tek. szerk. ír t. olvasóit értesíteni. A f. hó 4-én tartották a Csongrád és Pest vármegyei érdekeltek értekezletüket. Az értekezlet Csongrád-megye alispánja elnökléte alatt tartatott meg. A kecskeméti kiküldött ügyvéd mindenelőtt hangulyozta, hogy ha a csongrádiak nem akarják, hogy a külvizek (eddigi vadvizek új neve) el ne berítsák földjeiket, hát a törvény szerinti fokozatos elzárást saját költ-ségükön eszközöljék, hogy ók saját költ-ségükön okozzanak a duzzadó vízzel maguknak kárt, azt tőlük senki sem kívánhatja. Ezen indítványt osztán általánosan mind elfogadták.

Már most tekintsük ez indítvány tart-hatatlanságát, Csongrád város elzárja a határán a Vidre és Csúkas erek lefolyását. *Desóffy* kénytelen elzárni földje fölött a víz lefolyását, hogy őt ne borítsa a víz. De hogy Féléghyáza el ne merüljön, szintén zárgátat készít. Hát kecskemét, hogy a szabadszállási sat. vizek rá ne zuduljanak, okvetlen kell, hogy védje határát. Lám, lám, hogy lehet kénszeríteni valakit arra, hogy gátat építsen! . . .

A legfontosabb indítvány, melyet *Desóffy* Ottó birtokos tett, kevés figyelemben részesült, pedig ez indítvány folytán, — ha ez létesítették, — örök időre meglevőnek mentve az érdekeltek a vízi kalamitásoktól!

Ugyan is. Egy időben *Valkay* mérnök iudiványozta, hogy a Vidre és Csukás erek egy csatornán Ujfalun alatt, az úgynevezett Takács zugba eresztessenek le, mely soha sem zárának el s a talaj magasságánál fogva vétezz itt sem jöhetne elő Kecskemét felől. Ezt kellének végrehajtani, hogy ez a csatorna építtessék ki s nem lenne többé baj a külvizekkel. No de mi laikusok lévén, jobban tudjuk ezt (?) a mérnökök, bár *Valkay* mérnök — ha élne! — aligha értene velök egyet!

Már nekünk néhány év óta meg van az a nyavalyánk, hogy szüntelen oszunk s addig oszunk, míg egy talpalatnyi tehén csordajárásunk sem marad, minthogy már most meg a szentesi kompjáráshoz beszélő, úgynevezett kilenczet oszunk, ha csak a jó isten szentlékével meg nem száll néhány birtokost arra nézve hogy tehénjárásra iratkozik s nem oszt! Bizony oda akarják ezek a nagylelkű s igazságos férfiak vinni a dolgot, hogy Csongrádon nyáron is 20—30 krt adjunk egy liter tejért. Hátrább már valahára azzal a tevékenységgel, melynek káros voltát igazán megcsinál a nép!!

Nem lehet el év, hogy valami csapás ne érjen bennünket, mert míg egy felől a kis eszák milliárdjai a babot tették tönkre! a szárazság pedig a kukoricákat, más felől a folyton tartó óriási hőség a szőlőket fosztja meg levelektől s a gerizket aszrak el. Gyű műcsinok nincs hogy ebből pénzelhessünk, most meg már, a szőlő pusztul el.

A gabona — illetve a buza, szintén rosszul fizet, s megelégszünk, ha csomónként egy véka buzát nyerünk általában, pedig reményünk volt, hogy a buza megfizet s bő-áldás lesz, mit mutat az is, hogy a gabona ára leszálloott. Törhejtük a fejűnket, akik az ártérbe estünk, hogy a terbes adó után miből fedezzük az ártéri kirováásokat is!?

A szomszéd.

Színház.

Lám! lám!

Bizony még elhitette volna velünk *Halmay* direktor, hogy nincs érzéke az aesthetika, a művészet összhangja iránt, mikor egyszer egyszerű megakarva dönteni annak természetalkotta törvényeit, — a szereposztással, az izlés ellenére egyeztetett össze az ellentétes színészi temperamentumokat, a szerepkörökkel.

Pedig mikor a tenoristával játszottat his szerelmest, kómikussal drámát, komoly társalgási színeszűzővel kómiánét, olyanformán vette ki magát, mint az egyszeri pótlának eme költői kifejezése: *szóled a kék fű sárga mezőben*. A tenorista lágyan zengő rithmusokba igyekezett önteni a páthosszal előadni akart szereimi öntengést, kómikummá vált a tragikum a mozgékony arcizma és alkalmatlan organumú kómius szájában, melancholia ömlik el arcán a társalgási szendének a szerep kómiakának kiemelésénél.

S ugyan miért mindez, mikor jól szervezett társulatában mindenkinek megvan a maga szerepköre? Hiszen nem kívánjuk mi azt, hogy minden tagja társulatának univerzál-zseni legyen a színművészet terén. Meg vagyunk mi így is elégedve mindenikkel — tisztelet a kivételeknek — a maga szerepkörében.

Az igaz, hogy mindez elé oda kell biggyesztenünk a krónikásoknak a rendkívüli események regisztrálásánál használt a ma chablonszerű kifejezését, hogy: „*meg-cselt néha*”, de hát olyan jóízűsének ismert direktornál nem szabad ilyesminek megtörtenni, mert az a szereplőknek rovására megy s akit szerepében talán örömmel fogadna

a közönség, az előzmények után háttal fordulva fogad, mert oda a renomé!

Nóde megvagyunk győződve, hogy véletlenül történt; valamit annak tudható be az is, hogy kedvezni akarva a közönségnek, idehozta *Margó* Zelmát s bemutatja „*Gasparóné*”-ban, a helyzettel szokatlan, a közönség hangulatával, műzleslével ismeretlen kedves kis színésznő, mely helyzet dacára a színpadon szokatlanul otthonias mozdulatait, a közönségre vetett bájos mosolyát félremagyarázzák. Elhamarkodva a dolgot, bemutatja egy olyan szerepben, mely se hideg, se meleg vagy legalább nem volt az.

Pedig hát dehogyan nincs izlése, mikor olyan szeretől bebirja osztani a szerepeket, miut *serdán* „*A korveillei harangok*”-ban, mely valóban egy tökéletesen lejárított darab volt, s amelyet *Margó* Zelma tulajdonképeni bemutatójának vehetünk.

Ez est sikere tökéletes. Kifogástalan, összhangzatos játék, hangulat és mindeniknél a szerepkörébe vágó beletalálás a jellemző és darab sikerére. A társulat pacsírtájának, *Halmay*nak hangja, játékaival versenyezve, ragadta magával a közönséget *Szerpölette* szerepében. *Perényi* (Grenisó) szerepében egészen otthon érezte magát, hangja, játéka egyaránt találkozott a nézők tetszésével. Elhagyta azokat a kifogásolt félszeg mozdulatokat, sőt még a szerepében megkívánható kómiái ér is nyilvánult nála melyhez különben is hajlandóságot mutat. Kétünn volt ez este *Margó* Zelma (Zermén) alakításában, kedves játékában. Egész animóval játszott, mint aki tudja, hogy félre van ismerve, hogy bebizonyítsa az ellenkezőt. S ez sikerült is. Azonban valamenyit magasan felülmulat *Sziklay* a kiváló tehetségű fiatal színész, bemutatva magát egy valóban művészi erőt követelő szerepben *Gáspár* apó-ban. A közönség kétkedő kíváncsisággal nézett e szerepmegoldás elé s kíváncsisága valamint *Sziklay*hoz fűződő bizalma fényesen be lett igazolva, mert ez nem csak hogy kitűnően játszott, remekül alakított, hanem valójában bravúrkodott, mely bravúrral bárhol is megállná helyét. Abban az örületesi megható jelenetben a m. dia pánaszomjának esik áldozatul *Gáspár* apó, bemutatott alakításával annyira elragadta a közönséget, hogy többször megtapsolva, kétszer kihívta a lámpák elé s lelkesen megéjenezte. Szóval ez még vidéken nem látott *remek* volt a maga nemében. Jól játszott *Szilágyi* (Biro) jól lehet mint a közönség kegyence kissé többet engedett meg magának mókáiból, mi által nem egyszer visszatetszést szült.

Csütörtökön újonság zuhogó esőben. *Barlók* Lajos „*A méhek*” című újonsága a nemzeti színház műsoráról. Eme jambusi vagyis szökö verslábakban írt szín darab valóban megszületni való. Mert szép nyelvezete dacára sem arathat tetszést egy üres, eszelekmény nélküli szindarab s élete is csak rövid ideig tart. A darab silány tartalma különben a következő: Kányaházi Aurél (*Szilágyi*) fiatal földbirtokos Párisból hazakerül eddig még nem is látott birtokára szülei karjaiba, kik megakarják nősiteni. Egyrészt azonban a nőbe vetett kiesnyes hite, másrészt meg *Leona* iránti (*Brenay* A.) vonalza folytatán azt nem akarja tenni. Ekkor közelbel barátja *Berendi* (*Moray*), aki kiakarja őt abrántítani, leveleit pedig, melyekben *Leonának* ígéreketek tett visszakérni s e végből a vendégül érkezett *Leonához* csatlakozik s megátolja az Auréllal való érintkezést; míg azonban ő ezen fáradozik, kedvesét *Violát*, kit Aurél először

a méhesben látott, tőle elakarja hódítani s azon hitében, hogy *Guyla* hitlen lett hozzá s leány már hajlandó is a hűnre, amidőn jobb érzése föltökerekedve visszalép a lejtő-rőléssel megdöntött Aurélnak a nőkről táplált balveleményét *Guyláé* lesz. Ezenközben megkiderül az is, hogy *San Biaco* (*Sziklay*) nem egyeb mint ipar lovag *Leona* pedig kalandor. Aurél teljesen kiabrandulva siet atya akaratát teljesíteni — megőstülni. Az egész darab lassú, vonatott menetű s ámbár a szereplők jól játszottak mégis unalmasa válandott a hosszú üres monológok, folytán, ha csak *E. Kovács* I. a monológok ügyes és kedves kiszínezésével nem élénkíti azt meg. Jól mutatta be *Szilágyi* a női hűségben kétkedő legényembert. *Sziklay* a nejjére féltékeny marquis, aki másban igyekszik a bűnbakot keresni s nem azon bosszút állni, ki becsületében megtámadta, hanem aki e megtámadásnak tanúja volt. Tegnap *Szombaton* „*A cigánybáró*” került színpad, melyről majd más alkalommal.

KÖZGAZDASÁG.

Aratási eredmények a Tiszavidéken.

A földművelésügyi minisztériumhoz a vetések állásáról és a mezőgazdasági állapotról július 28-tól aug. 2-ig beérkezett hivatalos jelentések alapján, a Tiszavidék aratási eredményeiről következőket közölhetjük.

Büza: A Tisza jobbpartján a eszélép folyamatosan van, a termés, atlag véve, mennyiségére nézve középszerű, minőség tekintetében többnyire megfelel a várakozásnak, szép piros, súlyos. A Tisza balpartján mennyiségére nézve nem felel meg a várakozásnak, mert csak középszerű, de a mennyiség a jó minőség pótolja. A Tisza Maros szögén a termés általában jó közép.

Rozs: A Tisza jobbpartján atlag véve jól fizetett, többnyire jó középszerű az eredmény. A Tisza balpartján is jó termés adott atlag. A Tisza-Maros szögén a természet eredmény túlyomólag közép, jó közép.

Árpa: A Tisza jobbpartján mennyiségére gyenge közép és közepen aluli, de minősége, minden kivánalomnak megfelel. A Tisza balpartján többnyire le van aratva, atlag gyenge eredménnyel. A Tisza-Maros szögén az ősziek jobbra kielégítőek.

Zab: A Tisza jobbpartján gyenge a termés. Rosszul fizet a Tisza balpartján is, hol legtöbbszire gyenge és közepen aluli az eredmény. A Tisza Maros szögén a természet eredmény általában középszerű.

Gazdaszat és üzleti értesítés.

Szentes, 1890. augusztus 9.

A nyolc tiznapig uralkodott 29—30 foknyi hőség, tegnapelőtt egy kis permeteg esővel megváltozott, kellett is, mert a még földben álló terményeinket tönkre tette volna egészen s már eddig is sok kárt okozott kukorica ültetvényeinkben.

A sseples nyomtatás azonban annál jobban haladt előre.

Gabona üzletünk egészen szünetel, az árak már is nagyon hanyatlottak, de még e mellett is szinte bányatársaga kereskedőinknek nagyobb vásárlásba bocsátkozni, mivel azt hiszik hogy még lejjebb esnek az árak.

Az árak következők:

Buza mm. 6 frt 30 kr. 6 frt 70 kr.

Kukorica köble 5 frt 40 kr.

Árpa köble 4 frt 20 kr.

Zab köble 3 frt 20 kr.

Szalonna mm. 40—42 frt.

Hizott sertés tiszta vágásra klója 40—42 kr.

1282. E. J. 1890.

Hivatalos hirdetés.

A f. évi július hó 2-án megejtett városi képviselőválasztás alkalmával a III. választó kerületben történt választást az igazoló választmány megemissivált, új választás megejtését és rendelté, melyre határnapul az 1886. XXII. t. c. 45 § a alapján Csongrád megye alispánja f. évi augusztus hó 26. napját tűzte ki.

Ennek folytán értesitem a III. választó kerület közönségét, mely III. kerület áll az I. t. 725. számtól végig és a II. t. 1. számtól 303. számgig lakó választó polgárokból, miszerint ezen kerületben 5. rendes és 2. póttag választása a fentebbit határnapon a felsőpárti Pap László-féle iskola helyiségében ejtetik meg.

A szavazatok délelőtt 9 órától délután 4 óráig fogadtatnak el s egy egyén csupán egy meghatalmazással szavazhat, azzal is csak úgy, ha meghatalmazását a választás megkezdését legalább egy órával megelőzőleg dr. Csató Zsigmond várm. főjegyző, mint választási elnöknek láttározva végeztet bema-tatja.

A választási eljárás elleni panaszok, vagy a megválasztott képviselők választbírósága ellen esetleg emelendő észrevételek a választási naptól számított 10 nap alatt vagyis f. évi szeptember hó 5-ig bezárólag az igazoló választmányhoz címezve Csongrád vármegye alispánja hivatalánál nyújtan-dók be.

Végül tájékoztatásul közlöm úgy a virilist, mint a választott jelenlegi képviselőket, valamint a III. kerületből kilépő régi képviselőket teljes névjegyzékét:

Szentes város virilist képviselőinek névjegyzéke az 1890. évre.

Szentesi takarékpénztár meghatalmazottja Szabó Menyhért, Szentes-vidéki takarékpénztár meghatalmazottja Szatmári Ele, Zsoldos Ferenc, Dr. Ular István, Sarkadi N. Mihály, Stammer Sándor, özv. Dobosi Ferencné meghatalmazottja Onodi Lajos, Ruzs M. Sándor, Szedes János, Bági Mihály meghatalmazottja Hódi Pál, Hunyadi Lajos, dr. Mikecz Odón, Vajda János, Csukor Adolfiné meghatalmazottja Csukor Oszkár, Csongrád megyei hitelszövetkezet meghatalmazottja Balogh János, Jurenák Imre, D. Szilágyi Sándor, Schwáb Jakab meghatalmazottja Nyári László, Filó János, Andor Antal, ifj. Sarkadi N. Sándor, ifj. Vecseri János, Vajda Sándor, Sarkadi N. Sándor, özv. Kiss Pálné meghatalmazottja dr. Csató Zsigmond, Geröcz Lajos, Kiss Zsigmond, Polgár János, Szedes Imre, ifj. Mátyás Ferenc, Kanász N. Imre, Csúcs Antal, Baumberger Lipót meghatalmazottja Bartha Kálmán, Ruyper György, Piti József, Hef. Eryháb meghatalmazottja Kristó Nagy István, Csúcs János, Dósa Béla, Dani József, Pinter András, Ehrlich József, Rácz László meghatalmazottja dr. Csató Kálmán, Babos Sándor, Rácz Ferenc, özv. Kiss Mihályné meghatalmazottja Tóth Gyula, Gözl Ignác meghatalmazottja Szánthó János, Jurenák Béla, König Simonné meghatalmazottja Valentin Gábor, Széll Balint, Fekete Márton, Kr. Nagy Imre, Moizsik Lajos, Mikecz Iréné meghatalmazottja Mikecz Imre, Mezei Mór, Soós Pál, ifj. Varday Lajos, Czukkermann Károly, Nagy Kovács Gergely, Papp László, Fried Adél meghatalmazottja Csukor Emil, Kass Gusztáv, Koller Andor, Szűcszabó Nagy Imre, özvegy Jurenák Edéné, meghatalmazottja Hegedűs Sándor, ifj. Batik Sándorné, meghatalmazottja dr. Mátyás Ferenc, Steiner Farkas, meghatalmazottja Nyíry Gyula, R. Molnár Ferenc, Dunaháti Vas István, Czukkerman Ignác, Györi Gál István, Szoboszlai Szabó Mihály, Dobos Zsuzsanna, meghatalmazottja Juhász János Kis Ferenc, Vajda István, Aradi István, Polgár Sámuel, Heja Lajos, Sarkadi N. Ferenc, H. Szabó Ferenc, Szántó Dániel, Szalai József, Sulcz Lajos, Róza Ferenc, dr. Reis Soma, Hoffer Antal, ifj. Barta János, Szabó Zsigmond, Nagy Ferenc, Hankis Károlyné meghatalmazottja Gál Jenő, Piti Péter, Veres L. József, Kürti Jusztina meghatalmazottja Gábor Lajos, R. Molnár Máté, özv. Neuman Jakabné meghatalmazottja Neuman Dávid, Kálmán Gergely, ifj. Sarkadi N. Mihály, id. Debrececi József, dr. Ecséri Lajos, Csúcs Lajos, Vecseri Bálint.

Póttagok:
Bálint János, Aradi Gábor, Vácsi Sándor Virágos K. Mihály, Horvát Ferenc, Biró István, Piti Imre, Mees Balog Sándor, Zsoldos István, Székely Sándor, Horvát István, Piti Pál.

I. Kerület: Bányai József, Pólya Ferenc, Sima Ferenc, Farkas Gedeon, Dr. Filó Lajos, Dósa Elek, Varga Beniamin, Biró Ferenc, Hoffer Adolf behívott póttag Tóth János helyett; **póttag:** Balázsovits Norbert. **II. Kerület:** Borbély Lajos, Sárdi János, Dóczy Lajos, Földváry Nagy István, Vecseri Imre, Szathmáry Pál, Kanász Nagy Sándor, Borsos Lajos, Bartha István, Novobácsky Győző. **Póttagok:** Tarnóczy Mihály, Varga Imre. **III. Kerület:** Soós Sándor, Pápai János, Kürti Sándor, Ruzs Molnár István, Kristó Nagy Antal. **IV. Kerület:** Kálmán Mihály, Szilágyi Sándor, ifj. Várdi Lajos, Kálmán István, Székely Lajos, Szoboszlai Szabó Bálint, Kanász Nagy Lajos, Musa Gergely, Pap Ferenc, Nyiri Antal, Póttag: Lakos Imre. **V. Kerület:** Földváry Nagy Lajos, Berényi János, Albertényi Antal, Berényi Gergely, Vecseri János, id. Fabián T. István, Kozák György, N. Balogh János, Lami István, Csúcs Sándor. **Póttag:** Pap Imre. **VI. Kerület:** Szépe Kálmán, Holk Lajos, dr. Lakos Imre, ifj. Sarkadi Nagy Antal, Pásztor János, Petrovics Soma, Balogh János Szépe Károly, Podhradzky Ferenc, Nyiri Sándor, **Póttagok:** Szabó Lajos, Horváth István. **VII. Kerület:** Kátai Pál János, Rádi János, Bálint József, Pataki József, Hódi János, Molnár Lajos, Piti Gáspár Imre, Fekete Demeter, Fekete János Babos János. **Póttagok:** Aradi János, ifj. Kátai Pál János. **VIII. Kerület:** Gombos József, Bartuc János, Mácsai András, ifj. Temesvári Antal, Beszedes István, Vas Imre, id. Temesvári Antal, Kátai Pál András, Korbuly Béla, Vecseri István. **Póttagok:** Dömsödi József, Mezei Pál. **IX. Kerület:** Cs. Kovács József, Udvardi Sándor, Gyulai Sándor, Józsa András, Józsa György, Berezsai Ferenc, Körögyi József, Botka István, Kis János, Molnár Farkas József. **Póttagok:** Dömsödi József, ifj. Gombos József. **X. Kerület:** Józsa Sándor, Bárkai András, Laszlo János, Kátai Tó István, Udvardi Lakos Sándor, Bálint Albert, ifj. Dónát István, Török Imre, Schneider József, Bárkai János.

A III. kerületből 1890. évben kilépő v. képviselők: Kanász Nagy János, Kalpagos Szabó Bálint, Kürti János, Bartha Sándor, Kovács János póttag és Nemeth Sándor póttag.

Szentesen, 1890. augusztus hó 9. **MAGYAR JÓZSEF,** tanácsnok, h. polgármester.

3-1

Értesítés.

A nm. vallás és közokt. miniszterium f. é. júl hó 29-én 31089. sz. a. kelt intézkedésével megengedte, hogy a szentes város közönsége által fenntartott gimnáziumnál az 1890-i-ik tanév elejével a VII-ik, az azt követő tanévben pedig a VIII-ik osztály felállíttassék.

A miniszteriumnak ezen intézkedése folytán gimnáziumunk oly helyzetbe jutott, hogy most már növekedéi gimnáziumi tanulmányaikat itt helyben teljesen befejezhetik, s innen egyenesen magasabb pályára léphetnek.

Amidőn ezen öröndetes körülményt a nagyérdemű közönség tudomására juttatni szerencsém van, egyúttal arról is értesítem, hogy a városi tek. gimnáziumi bizottság folyó hó 9-én tartott ülésében a VIII-ik osztálynak kellő időben leendő megnyitása iránt már intézkedett is. Ezen előlében intézkedett a tek. gimnáz. bizottság a tandíjak iránt is oly módon, hogy a négy alsó osztályban meghagyta a régi tandíjösszegeket, (helybeliekre évi 12 frt, vidékiekre 15 frt), azonban az V-ik osztálytól fölfelé a miniszteri rendelet értelmében tekintet nélkül a tanulók helybeli vagy vidéki voltára, a tandíjat minden tanulóra nézve évi 24 frtban állapította meg.

Szentesen, 1890. évi auguszt. 9. **ZOLNAY KÁROLY,** gimn. igazgató.

Wellisch Vilmos

I. t. 180. szám alatti házánál egy lakosztály, 2 szoba, egy konyha és a háztartáshoz szükséges mellék-helyiségekkel, szent-Mihály raptól kiadó.

Házeladás.

Alulírottak I. tized 226. számú háza, mely 4 szobából, 2 konyhából és éléskamarából áll, a hozzá tartozó melléképületekkel és nagymennyiségű lugaszójtó termő kerttel, kedvező feltételek mellett azonnal eladó.

Balázsovits Norbert, gimn. tanár.

Minden könyvkereskedésben megrendelhető a pályadíjat nyert és 20 kiadást ért műve dr. Müller egészségügyi tanácsosnak:

a meglazult ideg- és férfierőről.

Portmentesen, borítékba zárva 60 kr értékű postabélyeg vétele után szétküldi:

Brendt Eduárd, Braunschweigan.

5636 sz. alisp. 1890.

Csongrád vármegye alispánjától.

Hirdetés.

Csongrád vármegye alispánja hivatala részéről ezennel közhírhírtételt utján hivataluk fel mindazon vámjogtulajdonosok, akik Csongrád vármegye területén vámszedési jogot — kivéve a követet vámszedési jogát, — az 1890. évi I. t. cikk életbe lépté előtt tényleg gyakoroltak s azon jogot továbbra is gyakorolni akarják, hogy ezen hirdetés közzétételétől számított két esztendő eltelté alatt vámjogaikat igazoló, az 1890. évi I. t. cikk 92. §-a alapján felszerelendő kérvényeiket a törvényes következmények terhe alatt Csongrád vármegye alispánja hivatalánál benyújtani el ne mulasszák.

Szentesen, 1890. augusztus hó 6-án.

3-1

Stammer Sándor, alispán.

A SOUTHERN AFRICA (Földközi-tenger) ...
Főtisztelendő Benekend rendi atyái
Fogvize, Fogpóra és Fogpástája
2 arany érem: brüssel 1859, London 1864
A legmagasabb kitüntetések
Feltalálta 1373 évi a. EMBERSGAD PÉTER
az apró által.
A főtisztelendő benekend rendi atyák fogvizének használatát, napok óta nélkülözhetetlennek tartják, megakadályozza a gyogyítja a fogak olvaságát melynek felerősít és ezáltal a fogak közötti szöveteket megerősíti, a fogak közötti szöveteket megerősíti, a fogak közötti szöveteket megerősíti.
A szögleteset teszik tehát olvasóinknak, minden őket ezen régi practicus készítmények- re érvényesítjük, melyek a legjobb gyógy-szer az a fogfájás ellen egyedül óvóztó képe-zik.

A ház megatallott 1897-ben. **SEGUIN 106 & 108, rue Croix-de-Segroy BORDEAUX**
Kapható minden nagyobb illatszertárban és gyógyszerészekben.

Nagy nyerevényesélyek

a legnagyobb biztossággal.

Meghívó a Budapesti bank egyesületi részvénytársaságánál alakult és 500 drb. állami, és osztr. és magyar bílyeggel ellátott magán-sorsjegyet felőlé

sorsjegy alkalmi társaságba való belépésre.

Több mint 16 millió nyerevény.

Felöttébb kedvező összeállítás. Kötendő nyerevényesélyek és dacára ennek csak havi 3 fnt befizetéssel.

Ügynökök előnyös feltételek mellett felvétetnek

Ajánlatok a Budapesti Bank egyesületi Részvénytársaságához. Budapest, Erzsébet-ter 18. intézők. 3-3

Máriazelli gyomor cseppek

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnak.

Védjegy.

Utóérhetlen hatás az étvágytalanság, gyomor gyengeség, bizúzó lehellet, savanyu felböngés, szélrekedés, (kolika) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és dara képződés, túlságos éinyakásodás, sárgáság, undor és hányinger esetében, megzavarított a májkárosodás, az érel- és húgúterekkel gyomorritus, elűzi a bélpergést, a gyogyit lép, vese, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, hazánál utasítással együtt 40 Kr. költés üveg 70 Kr. Központi szétküldési rátkár: Brády Károly gyógyszer-tára Kremier (Morva ország).

Órá! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok lélekben utánoztatnak s hamisítatnak, s ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenti védjeggyel ellátott papírba van csomagolva, s melyek mellékelt utasításban az is fel van tüntetve, hogy az Kremierben, Guzek H. könyvnyomdájában nyomtatottak.

Máriazelli Labdacsook

A Keménykedés és az érelkötés ellen, évek óta legjobb hatásúknak bizonyult labdacsook is, sokféle képen hamisítatnak, tehát ezek vételénél is vigyázni kell a fenti védjegyre s Brády Károly, Kremierl gyógyszerész név alá íráására, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy teleres 8 dobozzal 1 fnt. A pena világes beküldés után, 1 teleres 1 fnt. 20 Kr., 2 teleres 1 fnt. 30 Kr., 3 teleres 3 fnt. 20 Kr. art. csomagolás és postai díj megmentes küldetik meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsook nem titkos szerek, a gyógyító anyagaiknak összetétele minden használati utasításban fel van sorolva.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsook kaphatók Szentesen: Podhradezky Ferencz úr a „Megváltó”-hoz Várady Lajos úr a „Hajnal”-hoz és Ifjú Várady Lajos úr az „Angyal”-hoz című gyógyszer-táraiban. Kunszentmártonban: Szilárdy Károly úr gyógyszer-tárában; Orosházán: Palóczy Lajos úr gyógyszer-tárában.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI

ÁGNES

FORRÁS

vegyelmezve dr. LENGYEL BÉLA egyetemi tanár ur által.

Ő fensége József főherceg asztalán rendes itallal szolgál.

Ajánlva a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a lelegzési-, emésztési- szervek hurutos bántalmainál, hatásosan gyógyítja a Rhachitist-, görvél-, vese- és köszvénybajokat, ép ugy használható a legok csúszos hajainál, gyermekeknél meggátolja a túlságos gyomor-savanyu képződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szénsav tartalma folytán ezen üdítő savanyuvíz a legkellencebb izzel bír s borral használva igen nagy keletnek örvend.

Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógyezélökra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

ÁGNES-

forrás néven kiszolgáltatni.

A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szives jóindulattal ajánlva, maradtunk teljes tisztelettel

az ÁGNES-forrás kutkezelése Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendégéjében kapható — Országos forráktár:

ÉDESKUTY Lcs

csész. és kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál Budapest, Erzsébet-ter 8. szám.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend

LEGOLCSÓBB KÖNYVNYOMDA!!

A „SZENTES és VIDÉKE” KÖNYVNYOMDÁJA,

a legolcsóbb könyvnyomda az alföldön.

Ajánlja magát mindenféle nyomdai munkák, könyvek, folyóiratok, röpiratok, hivatalos, ügyvédi és kereskedői nyomtatványok, falragaszok, meghívók, eljegyzési és esketési kártyák, gyászjelentések, névjegyek, csomagoló papírok és cégnyomáson levélpapírok és borítékok izlése, gyors, pontos és olcsó kiállítására.

Ugyanott a „Szentés és Vidéke” című vegyes tartalmu lapra előfizetések elfogadtatnak,

hirdetések a legjutányosabban számíttatnak.

Tisztelettel:

a „SZENTES és VIDÉKE” KÖNYVNYOMDÁJA és KIADÓHIVATALA.